ދިވެހިރާއްޖޭ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ސަމަރީ ނިންމުން ފޯމް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2023/HC-B12/71
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފަށް ޢަރުޟުވި ފަރާތް: އިބްރާހިމް ޝަރީފް / ދޮނިއާގެ، ސ.ހުޅުދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޙާޖު އަޙުދު، ތަރްޖު މުޢާމަލާތް ނިސްބަތުގެ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޢުޒައިރާ މުޙައްމަދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

ނިންމި ތާރީޚު: 18 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1445
02 ނޮވެންބަރު 2023

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 05 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1445 / 18 އޮކްޓޫބަރު 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޙުކުމް:

- ނަންބަރު: 145-B2/AM/2023/12، 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10
- ނިންމި ތަން: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމަށް ނިންމިގޮތް، ކޯޓު އަމުރު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 26 ސެޕްޓެމްބަރު 2023
- ނިމުނު ތާރީޚު: 03 އޮކްޓޫބަރު 2023

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

ޙާޟިރުވި ވަކީލުން:

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ [illegible]

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އާމިނަތު [illegible]

އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތް

[illegible]

ޙާޟިރުވި ވަކީލު:

އަލީ [illegible]

ކޯޓު އަމުރު – [illegible]

ފަނޑިޔާރު [illegible] މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023/12 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ބަންދު މުރާޖަޢާކޮށް ނިންމިގޮތް އަދި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ކޯޓު އަމުރުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ، ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން (މީގެ ފަހުން "ދައުލަތް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް" ނުވަތަ "ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް") ހުށަހެޅުމުން ބެލެވޭ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ޚަޞްމުވާ ފަރާތަކީ ސ.ހިތަދޫ، ދޫރިއާގެ، އިބުރާހީމް ރަފީޤު[1] (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފު ޚަޞްމުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ "އިބުރާހީމް ރަފީޤު")އެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާފައިވާގޮތް

2. 07 ޑިސެމްބަރު 2020 ގެ 22:00 ހާއިރު ސ.ހުޅުދޫ / ދޫރިއާގެ، އިބުރާހީމް ރަފީޤު އާއި އިތުރު ބަޔަކާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް [illegible] ކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވިގެން މައްސަލައިގައި 08 ޑިސެމްބަރު 2020 ގައި އިބުރާހީމް ރަފީޤު ހައްޔަރުކޮށްފައިވެއެވެ.[2] އެއަށްފަހު 24 ޑިސެމްބަރު 2020 ގެ ނިޔަލަށް އިބުރާހީމް ރަފީޤުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އިތުރުކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި 24 ޑިސެމްބަރު 2020 ގައި އިބުރާހީމް ރަފީޤުގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ނުވަތަ މައްސަލަ ބަލާ ޤާޟީ އިތުރު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންދެން އިބުރާހީމް ރަފީޤު ބަންދުކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ

---

[1] ދރއއ ނަންބަރު A275960

[2] ދިވެހި ފުލުހުންގެ [illegible] ނަންބަރު TD131368 [illegible]

ނަންބަރު 145-J/MA/2020/3094 ކޯޓު އަމުރުން އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ. މި އަމުރުގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރި ސަބަބުތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> "މީނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު މައްސަލައިގައި އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ހެކި ހުރިކަން މި ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވުން، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ސަބަބުތައް ފެނިފައިވުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60، 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށްޓަކައި، އަދި ހެކިންނަށް ނުފޫޒު ފޯރުވައިފާނެ ކަމަށްޓަކައި."

3. ބަންދުން އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށްއެދި، އިމްރާން ހަމީދުގެ ވަކީލުން 29 އޯގަސްޓް 2023 ގައި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. މި ހުށަހެޅުމުގައި އިމްރާން ހަމީދުގެ ވަކީލުން އިޢުތިރާޒުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> "އިމްރާން ހަމީދު ބަންދު ކުރުމަށް ނެރެފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 145-J/MA/2020/3094 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލު ކުރުމަށާއި، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާއާއި، 20 ވަނަ މާއްދާގެ ޚިލާފު އަމުރެއްކަމަށްވާތީ ވަގުތުން ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށެވެ."

4. މި ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ކޯޓު އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ނުވަތަ ބަންދާއިމެދު އިތުރު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކޯޓުއަމުރު ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2020/3094 (24 ޑިސެންބަރު 2020) އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށެވެ. އަދި މިގޮތަށް ނިންމި ސަބަބު އަކީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023/07 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ބަންދު މުރާޖަޢާކުރަން ނިންމިގޮތުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާނީކަމަށް އެ އަމުރުގައިވެއެވެ.

5. ދައުލަތުން، އިމްރާން ހަމީދުގެ މައްޗަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު)ގެ 105 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، 137 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާ ހަވާލާދީ އަޑުއެހުންތަކުގެ 105 ވަނަ މާއްދާގެ

(ސ)ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ދަޢުވާ 14 ޑިސެމްބަރ 2021 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި އުފުލާފައިވާތީއެވެ.

6. ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] ބަންދުން [illegible] ނިންމި ނިންމުމުގެ [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް [illegible] [illegible] މި ނިންމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރިއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023/07 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ބަންދު [illegible] [illegible]

7. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023/07 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ބަންދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

7.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/97 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލުން [illegible]

7.2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

7.3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާ

8. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023/12 (03 މާރިޗު 2023) ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގައި ނިންމަވާފައި އަދި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 (03 މާރިޗު 2023) ކޯޓު އަމުރުން ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުން ސަބަބުތަކާ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވެފައިވާތީ [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން އެ ނިންމުންތަކާއި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު 01 (އެކެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެންގުމާއެކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެގޮތުން ހުށަހަޅާ ނުކުތާއަކީ؛

8.1. އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނިންމުންތަކަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "[illegible] [illegible] ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކުން [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުތަކުން [illegible]" ކަމަށް [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކެއް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް

9. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023/12 (03 މާރިޗު 2023) ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގައި ނިންމަވާފައި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 (03 މާރިޗު 2023) ކޯޓު އަމުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރައްވާ އަމުރަކީ [illegible] އަމުރުއްކަމަށް [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމުން [illegible] 24 ޑިސެންބަރު 2020 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުއްވި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2020/3094 ކޯޓު އަމުރަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެދެމެވެ.

10. ވީމާ، މިގޮތުން، މިހާރުން ނިންމި ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ހައިކޯޓުން އުޞޫލެއް ކަނޑައަޅާފައި ސަރކިއުލަރ ނިންމުމުން ޖެހޭނެ ބަދަލުތަކާ ނިސްބަތުން ނިންމާފައިވާ، އެ އިސްތިއުނާފު ހިނގާ ގޮތުގައި ދަށު ކޯޓަށް މި މައްސަލައިގައި އަމުރު ބަދަލުކޮށް ގޮތް ނިންމުމުގެ ދަށުން ހަމަހަމަކަން ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅާ އިސްތިއުނާފުގެ ޝަރުޠު ގޮތް ނިންމުމުގެ ފުރުސަތު ލިބުނުހައިން މައްސަލަ ނިންމައިދިނުމަށް އަމުރުކުރަމެވެ.[3]

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރކިއުލަރގެ މަޖިލީހުގައި ފާސްކުރެވުނު ރައުޔު ތަފާތުވި ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

11. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބުނެފައިވަނީ، މި އިސްތިއުނާފުގައި ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭ މައިގަނޑު ސުވާލަކީ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނިންމުމުގައި އިއްވާފައިވާ ތަފާތު ބަޔާން ދީފައިވަނީ އަދި ސަބަބު އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާތީއެވެ. މި މައްސަލައަކީ ތާރީޚުން ބާރުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސްއޫލިއްޔަތު އެނގޭތަން ފެނިފައިވާ މައްސަލައެއްކަމުގައި، މައްސަލައިގައި 72 ސާފުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިނގައިފައިވަނީ، މަސްއޫލިއްޔަތު ހިނގައިފައި އިތުރުން ތަފާތު ދައުވާ ކުރުން ކަމުގައި، މި މައްސަލައިގައި ދަށު ކޯޓުން އިތުރުން ތަފާތު ބަޔާން ދީފައިވަނީ އިން ހެކި ވަޒީފާއި ގޮތް ސާފު ނުވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ނިންމުމުގައި ދަށުކޯޓުން ހައިކޯޓުގެ **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible]**[4] ޤަޟިއްޔާ ތަބާވުމަށް ނިންމާފައިވާތީ، އަދި ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލާއި ހިލާފަށް ނިންމާފައިވާތީ، އެގޮތުން ހައިކޯޓުގެ **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible]**[5] ޤަޟިއްޔާއާއި، **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible]**[6] ފަދަ ޤަޟިއްޔާތަކުން ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އެއް ބުރަށް ބަލާފައިވާ ނަމަ ސަބަބު

---

[3] މިފަދައިން ފާސްކުރެވިފައި 26 ޖަނަވަރީ 2023 ވަނަ ދުވަހު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބޭއްވުނު ސަރކިއުލަރގެ މަޖިލީހުގައި

[4] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2022/HC-B12/97

[5] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2023/HC-B12/5

[6] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2022/HC-B12/94

ބަޔާންކުރަންޖެހޭކަމުގެ އުސޫލާ ދަށު ކޮޅުގެ މި ނިންމުން [illegible] އިތުރުން [illegible] [illegible] ދޫކުރުމަށް ކުރި އަމުރުގައި، ހެކިބަސް ދިނުމުގައި ފަނޑިޔާރަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ [illegible] ސާފުވާންނުވާއިރު [illegible] ފުރިހަމަ އިސްތިއުނާފުން [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި ބަންދުން ދޫކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible]، ހައިކޯޓުގެ **[illegible] [illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible]** ޤަޟިއްޔާގައި[7] [illegible] [illegible] އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި އިތުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބެހެއްޓުމަށް ނިންމާފައިވާ ކަމަށެވެ.

12. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު މިއީ އިސްތިއުނާފުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[7] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2022/HC-B12/17

އިސްތިއުނާފު [illegible]

13. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023/12 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ބަންދު މުރާޖަޢާކޮށް ނިންމެވުމާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ކޯޓު އަމުރަކީ [illegible] ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދިގެންނެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

ބަންދުކުރުމާއި [illegible]

14. ޝަރީޢަތުން ހުކުމް ކުރުމުގެ ކުރިން ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި މީހަކު ބަންދުކުރުމުގެ [illegible] ބަޔާންކޮށްދީފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. އެއީ އެ [illegible] މައްސަލައިގައި [illegible] ނުވަތަ [illegible]، ނުވަތަ [illegible]، ނުވަތަ [illegible] ސަބަބުތަކުގެ [illegible].

15. ފުލުހުން ތަޙުޤީޤު ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކުރެވިފައިވާ ކޯޓު އަމުރަށް[8] ބަލާއިރު، ފުލުހުން ތަޙުޤީޤުގެ [illegible] މައްސަލައިގައި އެކަށީގެންވާ [illegible] ހުރި [illegible] ކޯޓުން [illegible] ބަންދުކުރުން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ސަބަބެއް ވުޖޫދުވެފައިވާކަމުގައި، [illegible] 59, 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި [illegible]، [illegible] ނުކުތާ ފާހަގަކުރެވިގެންވާއިރު ޝަރީޢަތް [illegible] ފުލުހުންގެ ތަޙުޤީޤު ބަންދުގައި [illegible] އަމުރުކުރެވިފައިވެއެވެ.

---

[8] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2020/3094 (24 ޑިސެންބަރު 2020) "ކޯޓު އަމުރު"

16. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު") ގެ 59 ވަނަ މާއްދާގައި ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހަކު ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ބާއްވާ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި، އޭނާ ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ [illegible] ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމުގައި، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންތައްތަކަށް [illegible] [illegible] އިތުރުން ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ [illegible]، ކުށް [illegible] [illegible]، ކުށުގައި އަނިޔާވެރިކަން ހިމެނޭނަމަ، [illegible]، އޭނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

17. އެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ވަނީ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި މީހަކު ބަންދުކުރެވިފައިވާނަމަ އޭނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެންމެ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ނުވަތަ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވާނެކަމަށެވެ.[9]

18. ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު) (މީގެ ފަހުން "ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު") ގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ހުރި

---

[9] [illegible] 49 [illegible] ނަންބަރު 2020/SC-A/93 [illegible] 49 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] 49 ވަނަ [illegible]

[illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ދޭން ހުރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަފްސީލުކޮށްފައިވެއެވެ.[10]

19. ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް [illegible] ކޯޓު އަމުރުގައި "އަމުރު ބާޠިލުކުރި ސަބަބު" ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023/07 (3 އޮގަސްޓު 2023) ބަންދު މުއްދަތު ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އިތުރުން ބަންދުގައި [illegible] [illegible] [illegible]" މިފަދައިންނެވެ.[11] އަދި މިކަމުގެ ތަފްސީލުގައި "ބަންދު މުއްދަތު ނިންމުމުގެ"[12] ގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

18.1 މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ސަބޫތީ ހެކިތަކުގެ ތެރެއިން [illegible] [illegible] ކަންކަން ސާފުވާ މިންވަރަށް ގިނަ ހެކިންގެ ހެކިބަސް ނަގާފައިވާކަމާއި، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައިގަނޑު ހެކިން ހިމެނޭކަމާއި، މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގިނަ ހެކިންގެ ހެކިބަސް ނަގާފައިވާތީ، [illegible] [illegible] ދަޢުވާގައި [illegible] [illegible] [illegible]

---

[10] [illegible] (1) [illegible] (2) [illegible] (3) [illegible] (4) [illegible] (5) [illegible] (6) [illegible] (1) [illegible] (2) [illegible] (3) [illegible] (4) [illegible]

[11] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 (03 އޮގަސްޓު 2023) [illegible]

[12] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023/12 (03 އޮގަސްޓު 2023) "ބަންދު މުއްދަތު ނިންމުމުގެ"

ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވެފައިވާކަމަށާއި، ޝަރީޢަތް ނިމުމުން އިމްރާން ޙަމީދު ބަންދުކުރިއިރު، މި
އަމަލު ހިންގުމުގައި އޭނާގެ ބައިވެރިވުން އޮތް މިންވަރަށް ބަލައި [illegible] އޭނާގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢުގެ
ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް އޮތް ކަމަށް [illegible] [illegible] މިހާރު ބަދަލުވެފައިވާކަމަށް ފެންނަކަން.

18.2. އިމްރާން ޙަމީދުގެ ބައިވެރިވުން އޮތް މިންވަރާ ގުޅޭ ގޮތުން ތިރީގައިވާ ހެކިތަކަށް ބަލާއިރު، މިނާގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް އޮތްކަމަށް ނުފެންނަކަން.

18.3. އިމްރާން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުފެންނަކަން.

18.4. ބަންދުން ދޫކުރުމުގައި [illegible] [illegible] ކުރި [illegible] [illegible].

20. ކުށުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ [illegible] ނިންމުންތަކުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާނެއެވެ.[13]

---

[13] މިގޮތުން މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/75 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާގެ 21 ވަނަ ނަންބަރާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/94 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާގެ 44 އަދި 45 ވަނަ ނަންބަރާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/79 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާގެ 31 ވަނަ ނަންބަރާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/98,99 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާގެ 19 ވަނަ ނަންބަރާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/102 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ([illegible] [illegible] [illegible])) ޤަޟިއްޔާގެ 24 ވަނަ ނަންބަރާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/5 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާގެ 22 އަދި 23 ވަނަ ނަންބަރާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/39 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާގެ 21 ވަނަ ނަންބަރާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/68 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ޢަބްދުﷲ [illegible]) ޤަޟިއްޔާގެ 43 ވަނަ ނަންބަރުތަކާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/63,64,65,66 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާގެ 34 ވަނަ ނަންބަރުތަކާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/52 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާގެ 18 އާއި 19 ވަނަ ނަންބަރުތަކާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/53 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާގެ 14 އާއި 15 ނަންބަރު، މި ޤަޟިއްޔާތަކުގައި [illegible]

21. އިތުރުން [illegible] [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމުގައި މި ކޭހުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/97 ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަވާލާދީފައިވެއެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައިވެސް މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ހުށަހެޅިފައިވާ ހުރި ޤަރީނާއިން، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުމުގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ބައިވެރިވުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަނިޔާވެރިކަން ހިމެނޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުން [illegible] މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް [illegible]. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ކޭހުން ނިންމާފައިވެއެވެ.

22. މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެ ކަމަށް ބަލައި [illegible] [illegible]، ބަންދުން [illegible] ދިނުމުގައި ނުވަތަ [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމުގައި، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ [illegible] ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ [illegible]

ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާ އޮތް ކަމަށް ބުނުން ސަބަބު ސީދާ އެ މީހާގެ ފުރުން [illegible] [illegible] ބަލަންޖެހޭނެއެވެ.

23. ތަޙުޤީޤު މަރުޙަލާގައި އަދި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ހުރި [illegible] [illegible] އަންނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

24. މި މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "...[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

25. ދެ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކުން ނުވަތަ [illegible] ހުރި ބަޔާނަށް (މި މައްސަލައިގައި ޝާހިދުގެ ބަސް ބަޔާން) ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ދެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

26. ޝަރީޢަތް [illegible]. [illegible]، ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

27. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހިމެނޭކަމަށާއި، މިގޮތުން [illegible] ޝަރީޢަތުގައި [illegible] ބުނެފައިވެއެވެ. [illegible] މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/114 **[illegible] ވ. [illegible]** [illegible] ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި [illegible]

28. [illegible] 56 [illegible] 2020/SC-A/100 **[illegible]** [illegible]

29. މި ފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ފަނޑިޔާރުގެ ނިންމުމަށް ވާސިލުވުމުގެ އިޖުތިހާދީބާރުގައި، މައްސަލައިގެ މައުޟޫޢަށް އަސަރުކުރުވަނިވި ގޮތަކަށް ބައްލަވަންޖެހޭ ސަބަބު މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/52 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ނަޒީމާ އިބްރާހީމް** ޤަޟިއްޔާގައި ތަފްސީލުކޮށްފައިވާނެއެވެ.[14] އެ ޤަޟިއްޔާގައި އަދުލުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން ފަނޑިޔާރުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް ދުރުން ފަހުން ޖެހޭނީ، އަދި މިފަދަ ބަސްދުނު އަދުލުގެ މައްސަލަތަކުގައި ބަސްދީފައިވާ ސަބަބު އިޖުތިހާދީބާރުގައި ބާރުބޭނުންކުރުމަށް، އަދި ބަސްދުނު ދުސްތޫރީ ފަނޑިޔާރުންނަށް ބަސްދީކަމުގެ ގޮތުގައި ބަލައިލުމުގެ އިޖުތިހާދީބާރުގައި އަދުލުގައި ބާރުބޭނުންކުރުމަށް ތަކުރާރުކޮށް މަތީ މަޙުކަމާގެ ކޯޓުތަކުގެ ނިންމުންތަކުން ނިންމާފައިވާނަމަ، އަދި އެ ނިންމުންތަކުން ނިޔާވާ، ފައިސަލާކުރެވޭ ބުނެވުނުގެ ދަރަޖަ ދިޔަފައިވާހުރެވޭތޯ، އެ ނިންމުންތަކަކީ އަމަލުކުރަންޖެހޭ، އެއްގޮތް އެ ޤަޟިއްޔާތަކުން ނިމުނު، އެއް ފަރާތްތަކުގެ މައްސަލަ ބިނާވާ މައްސަލަތަކުގައި މަތީ މަޙުކަމާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަކީ ތަބާވާނެކަން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިން ވާޟިޙުކޮށްދީފައި ޚިލާފުނުކުރެވޭ ކަމެކެވެ.

30. މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތަކަށް ބަލާއިރު، ވިޔަފާރި ތަފާތުތަކުގެ މައްސަލަ ކުރީގެ ތަރުތީބު އެގޮތުގައި ބުނެފި، އޭނާ ދުރުސްތަވީހަނަ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ ފުރިހަމަވާ އިހުމާލުގެ މަޞްލަޙަތު އިތުރުން، ދައުލަތުގެ ސަލާމަތް ނުސްރަތުވި ވުޒާރާގެ ކުރިނު ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 (24 ޑިސެމްބަރު 2020) އަދުލުން ނިންމާފައިވަނީކަން، އެ ސަބަބަކީ އެއްވެސް މަޢުނާ ހިނގާފައި، އެކަމުގެ ބަރަބަރު ދިމާވާ ދިރާސާކޮށް ނުހުރުމާ ސަބަބުން ނުވަތަ ބައްޔިނާތަކަށް އަދުލު ނުރުހުމުގެ އެއް ގޮތް ބަލަހައްޓާލެއްވި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުން ބައްޔިނާތަކުން ނެތި،

---

[14] މި ޤަޟިއްޔާގެ 24 އަދި 25 ވަނަ ނުކުތާގައި

[illegible] [illegible] ޝަރުޠުތަކާއެކު ބަންޑުން ދޫކުރަން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމި ނިންމުން ރަނގަޅު ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

ފަހުގެ އަމުރު ބާޠިލުކުރާ ހާލަތުގައި، ފަހުގެ އަމުރުން ބާޠިލުކޮށްފައިވާ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކޮށްފައިވާ އަމުރަކީ (ކުރީގެ އަމުރަކީ) [illegible]

31. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވަނީ 03 ޖަނަވަރީ 2023 ގެ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ "ބަންޑުން [illegible]"[15] އާއި އެ ކޯޓުގެ "ޙާޟިރު އަމުރު"[16] އިން [illegible] ޝަރުޠުތަކާއެކު ބަންޑުން [illegible] [illegible] ބަންޑުން [illegible] 24 ޑިސެންބަރު 2020 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] "ޙާޟިރު އަމުރު"[17] [illegible]

32. [illegible]

---

[15] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023/12 (03 ޖަނަވަރީ 2023) "ބަންޑުން [illegible]"

[16] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 (03 ޖަނަވަރީ 2023) "ޙާޟިރު އަމުރު"

[17] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-JMA/2020/3094 (25 ޑިސެންބަރު 2020) "ޙާޟިރު އަމުރު"

[18] [illegible] 2023/HC-B12/68 [illegible] 2023/HC-B12/53 [illegible] 2023/HC-B12/52 [illegible] 2023/HC-B12/54 [illegible]

33. މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/101 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. (ނަން ސިއްރުކޮށްފައި)** ގެ މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު ފަހުމީގެ ރައުޔުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ސަރީޙަ ނިޔާތަކުން ބަދަލުކޮށްފައިވާ ދިޔަ ބަދަލުން ދޫކުރަނީ، އެ ދަރުބާރު ޝާމިލުކޮށް، ބަދަލުން ދޫކުރުމުގެ އަދަބުތަކުގެ ނަޒަރުދަށުން ފާސްކުރެވިފައިވާތީ، ސަރީޙަ ނިޔާތަކުން ބަދަލުވީ، މައްސަލައިގެ މައްސަލަ ބަލާ ކޯޓަށް މުޤްތަޟާތަކުގެ އިލްތިޒާމް ފޯރުކޮށްދީދީފައިވާ ބަދަލުކުރެވޭނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުގައި، އެ ނިންމުމަކީ ނަޒަރުކުރެވޭނީ، މަތީ ކޯޓުން ފާސްކުރާ ބަޔާނުތަކުގައި ބަންދު މުޤްތަޟާތަކުގެ އިލްތިޒާމް ދާއިރާއެއް ހިފެހެއްޓުން އަންނަނިވިގޮތަށް، އިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށް އަދި ޙުކުމް އިސްތިސްނާއީ ޙާލަތްތަކުގައި ލާޒިމުކުރާ، އިސްތިޘްނާއީ ކޯޓުން ބަދަލުކުރުން ކަނޑައެޅުމަކީ އައިބުކަމުގައި ވެފައިވެއެވެ.[19]

34. މި ނުކުތާގައި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/54 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަސްލަމް ޖަލީލް** ގެ މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން އެ މައްސަލައިގެ އިސްތިޘްނާއީ ޙާލަތު ފާހަގަ ކުރުމަށް ސަރީޙަ ނިޔާތަކުން ބަދަލުކޮށްފައިވާ ދިނުމަށް އަދި ދެވި އަދަބުކޮށް ކަނޑައަޅަނިވި އިތުރު ގޮތެއް ތަރުތީބުވާގޮތް ކުރިމަތިވާނެތީ، އެ އަދަބުގެ މާއްދާ ޙަރަކާތްތަކުގެ ފުރިހަމަ ފަހުކޮށް، ޢާންމު ބަދަލުކުރާ ގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައިވާކަން ދަނގަޅުކޮށް، ޢާންމު ބަދަލުކުރާ އަދިވެސް ގޮތެއް ކަނޑައެޅިފައިވެއެވެ.

35. މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކަށް، ދަރަޖަ ކޯޓުގައި ސަރީޙަޔާގެ މަރުޙަލާ ކުރިއަށް ދާ މައްސަލަތަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ، ބަދަލު މުޤްތަޟާތަކުގެ ފުރުޞަތުވެސް ދިނުމަށް މައްސަލަތަކެވެ. މި މައްސަލަތަކުގެ ކުރިއަށްދާގޮތުން، ނިޔާވުމުން ރަފުޢުވެސް ފުރުޞަތު ގެންދަން ބަލައިގަތުމަށް، އަދި އެކަށީގެން ފުރުޞަތު ކަނޑައެޅުމާ ދަރަޖަ ކޯޓުގައި އެ މައްސަލަ ބަލައިގަތުމަށް ފަސޭހަކުރަނިވި ބަދަލުތަކެއް ފުރުޞަތު، ސަރީޙަ ނިޔާތަކުން ބަދަލުކުރާ ސަބަބު،

---

[19] މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާ.

އެގޮތުގެ މަތިން ހިލާފުވެފައިވާނަމަ، އެކަން ބަޔާންކުރަން އެންމެ މުހިއްމު ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ދަށު ކޯޓުގެ ފިޔަވަޅުތަކާމެދު، މި މައްސަލައިގައި މި ކޯޓުން މި އަދާލަތު ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލައިފައިވާތީ، އަދި ބަލާފައިވާ ކަންތައްތައް ނިންމި ސަބަބު އިޖުރާއާތުގައި ބަލާފައިވުމުން.

36. އިސްތިއުނާފު ބިނާކުރި އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟާ އަދި އެއާ ގުޅޭ ސަބަބު ސާބިތުކޮށް ދެއްކުމަށް އެ އަދާލަތު ވާނުވާ ދިރާސާ ކޮށްފައިވާ ދަރިވަރުންގެ، ވިސްނުންތައް ބަލައިލުމުގައި، ދަށު ބަލައިލުމުގައިވެސް ދިރާސާ ބަލާލައި ކޮންމެވެސް ސަބަބެއް ބަލާ، އެ ސަބަބު ބަލާފައިވާ ބަލައިލުމުން ފަސްޖެހުމެއް އަދި ނުކުތާގައި ބުނާފައިވާތީވެ. އެ ގޮތުގައި، މުއްދަތު ބަލަހައްޓާ ކޯޓުން ނުކުމެވުނު އަދި އަލަށް އިސްތިޢުނާފުކުރުމަށް އިތުރު ވަގުތު ދިނުމަށް ކުރެވިފައިވާ ސަބަބު ބަލާފައިވާ ސަބަބު ބަލާ ދިނުމުން އަދި ނުކުމެ ފުރުޞަތު ފަހިވެފައިނުވާ މައްސަލަ ނިމުނީ ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

37. މި ސަބަބުތަކަށްޓަކައި، ސަޢީދާ ނިޒާމުދީން ބަދަލުކުރި އަމުރު ދަށު ކޯޓުން ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނާ ގޮތް، މަޖިލީހާ ކޯޓުން ސަޢީދާ ނިޒާމުދީން ބަދަލުކުރި އަމުރު ރަނގަޅުކުރުމަށް އެ އަމުރު ދިނީ ޤާނޫނީގޮތުން ކަނޑައެޅުމަށް ކަމުގައި ނިންމީމެވެ.

38. މި މައްސަލައިގައި ސަޢީދާ ނިޒާމުދީން އިންޒާރު ދޭއިރު ބަދަލުކުރި 24 ޑިސެންބަރު 2020 ގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2020/3094 އަމުރުގެ ޙުއްޖަތަކީ "ސަޢީދާ ނިޒާމުދީން ނުވަތަ މައްސަލަ ބެހޭގޮތް ފާސް އިތުރު ޖާގަ ކަނޑައަޅަންދެން" ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، މި މައްސަލައިގައި މި އަމުރު ބާޠިލުކޮށް، 03 ޖޫންބަރު 2023 ގައި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 އަމުރު ނެރުއްވާފައި، އިސްވެ 24 ޑިސެންބަރު 2020 ގައި ނެރުއްވާ އަމުރު އެގޮތަށް ބާޠިލުކުރުއްވާފައި، 24 ޑިސެންބަރު 2020 ގެ އަމުރު ރަނގަޅުކޮށް އެ އަމުރު ދިނީ ޤާނޫނީގޮތުން ކަނޑައެޅުމަށް ކަމުގައި ނިންމީމެވެ.

39. މި މައްސަލައިގައި ފޯރަމްކޮންވީނިއަންސް ކަންކަމުގެ އަލީގައި، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގެ ޙައްޤު މި ނިންމުމުން [illegible] ދެކެމެވެ.

ނިންމަން ފެނުނު ގޮތް

40. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ނިންމުމާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކޮށް، އިތުރަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅުމަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އިސްވެ [illegible] ކަންކަމުގެ އަލީގައި [illegible] [illegible] [illegible] އަލުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ މައްޗަށް [illegible] ޖެހެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ޚިޔާލު

41. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު ހުޖައިރާ މުޙައްމަދުގެ ޚިޔާލަށް އަހުރެން ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ޚިޔާލު

42. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު ހުޖައިރާ މުޙައްމަދުގެ ޚިޔާލަށް އަހުރެން ތާއީދުކުރަމެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމުން، ސ. ހުޅުދޫ، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2/AM/2023 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ބަންދު [illegible] ނިންމިގޮތާއި، އަދި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B2(770-2021)/ABA/2023/10 (03 އޮކްޓޫބަރު 2023) ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކޮށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 770/Cr-C/2022 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސ. ހުޅުދޫ، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 02 ނޮވެމްބަރު 2023 [illegible] [illegible] 07 (ހަތެއް) [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 770/Cr-C/2022 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

ފަނޑިޔާރު ޝުޖޫނު މުޙައްމަދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް